

Signalement: Gezondheidsverschillen in Overijssel

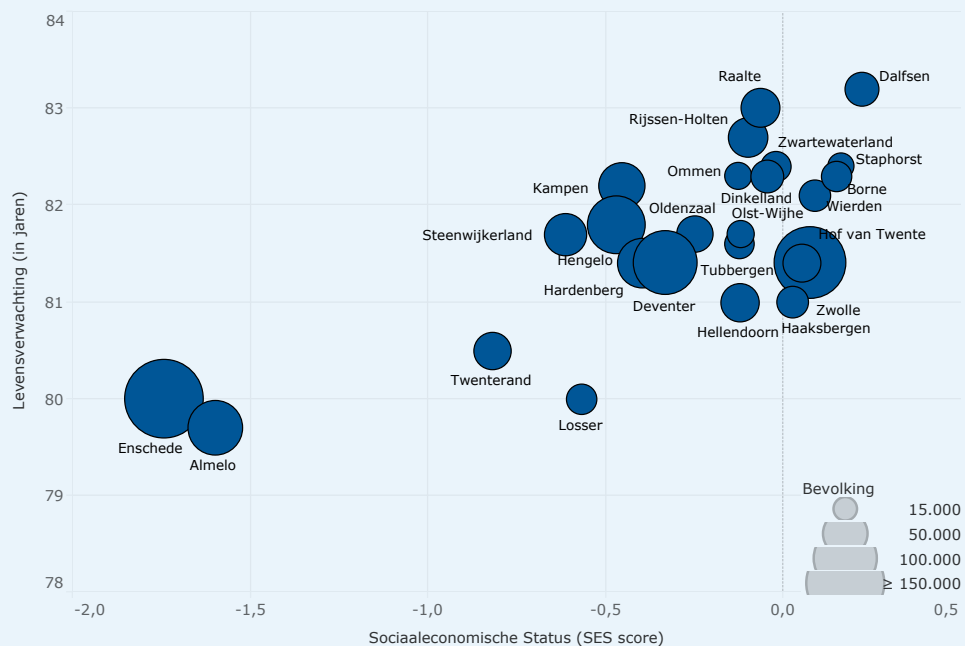
Dat wensen we de inwoners van Twente, van heel Overijssel overigens toe. Maar helaas blijkt dat niet voor iedereen even gemakkelijk te realiseren. Iedereen is wel eens ziek, en blijft liever een dagje liggen. En ziektes die je langer aan het bed gekluisterd houden horen helaas ook bij het leven. Je kan pech hebben. Maar sommige delen van de bevolking lijken meer 'pech' te hebben dan anderen. Mensen met een lager inkomen en lager opleidingsniveau hebben een significant kortere en minder gezonde levensduur dan anderen.

In het kader van de lezing die Professor dr. Karien Stronks (hoogleraar Public Health van de Universiteit Amsterdam, en partner van het Institute of Advanced Studies in Amsterdam) op 6 februari 2020 gaf over recente inzichten voor een effectiever gezondheidsbeleid, heeft het Trendbureau Overijssel, in samenwerking met de Provincie Overijssel, de GGD Twente en de GGD IJsselland een paar cijfers over gezondheidsverschillen in Overijssel in kaart gebracht.

Sociaal economische status en gezondheid

Er zijn verschillende definities voor sociaal economische status. Inkomen, beroepsstatus en opleidingsniveau worden vaak gebruikt als indicator voor die status. Uit onderzoek blijkt dat er een sterke correlatie is tussen de gezondheid van mensen en hun sociaal economische status, of de sociaal economische status van het gezin waarin ze opgroeien. In de onderstaande grafiek blijkt dat we dat ook terug zien in de Overijssel (data voor 2016): voor gemeentes met een bevolking met een gemiddelde lage sociaal economische status, is ook de gemiddelde levensverwachting lager.

Levensverwachting vs sociaaleconomische status

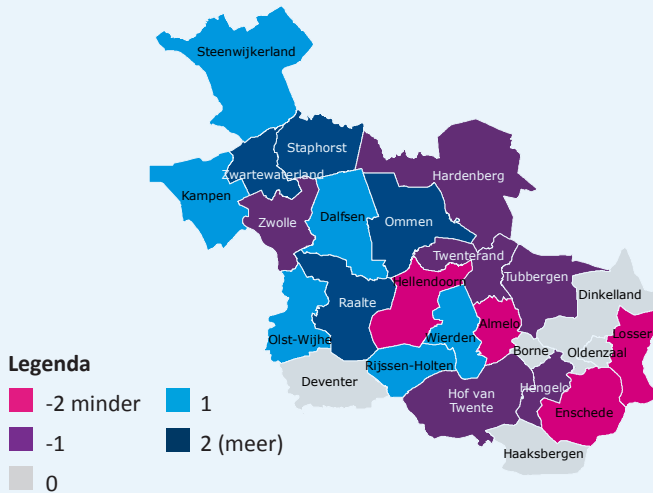
Bron: SCP, RIVM, bewerking team Beleidsinformatie, provincie Overijssel

Voor de Volksgezondheid Toekomst Verkenningen uit 2018 heeft het RIVM, op basis van de demografische scenario's van het PBL/CBS, een inschatting gemaakt van de gemiddelde levensverwachting in 2040 bij gelijkblijvend beleid. De onderstaande kaarten laten zien,

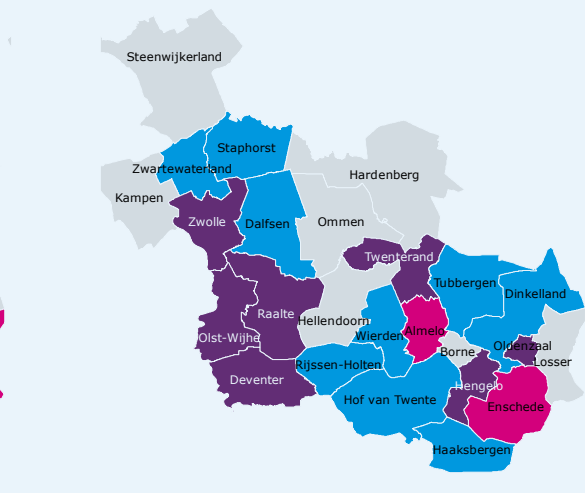
dat naar verwachting de verschillen in Overijssel iets kleiner zullen worden, maar de gemeentes waar de levensverwachting in 2015 nog hoger was ten opzichte van het landelijk gemiddelde, die goede positie niet van zelf zullen vasthouden.

Levensverwachting bij geboorte

Afwijking van het landelijk gemiddelde 2015

Afwijking van het landelijk gemiddelde 2040

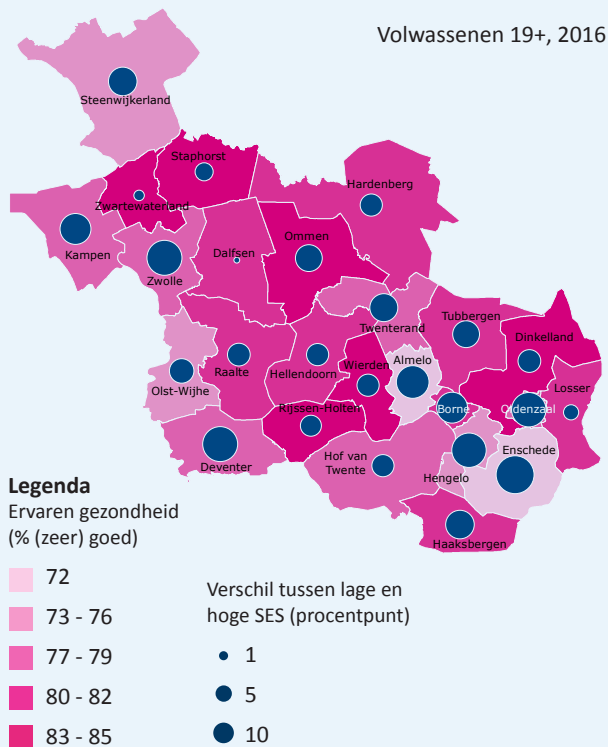
Bronnen PBL/CBS en RIVM

Hoe oud we worden is niet helemaal hetzelfde als hoe gezond we zijn. Maar hoe gezond we zijn, is nog niet eenvoudig vast te stellen. Daarom wordt er steeds meer gekeken naar wat mensen daar zelf over zeggen. GGD'en doen regelmatig onderzoek naar de 'ervaren gezondheid' in hun verzorgingsgebied. En ook daar in zijn grote verschillen in Overijssel. In de onderstaande kaart geeft het percentage volwassenen dat aangaf dat ze hun gezondheid als

(zeer) goed omschrijven: hoe donkerder hoe hoger dat percentage. In het zelfde onderzoek word ook gekeken of mensen met een hoge sociaal economische status de vragen anders beantwoorden dan mensen met een lage sociaal economische status. En dat blijkt het geval: hoe groter de blauwe bol op de kaart, hoe groter het verschil is in ervaren gezondheid tussen beide groepen binnen een gemeente.

Verschillen in ervaren gezondheid

Volwassenen 19+, 2016

Wat kunnen we met deze informatie?

Veel inspanningen om iets te doen aan deze gezondheidsverschillen zijn tot nu toe onvoldoende effectief geweest. Vermoedelijk omdat ze inzoomden op specifieke elementen van het probleem, bijvoorbeeld gebrek aan kennis, of verslaving aan sigaretten. Volksgezondheidsexperts komen meer en meer tot het inzicht dat die elementen in een groter geheel ('bigger picture') geplaatst moeten worden, willen we er in slagen gezondheidsverschillen te verkleinen. Tijdens de bijeenkomst van 6 februari 2020 hebben we daar meer over gehoord. En ook hoe die kennis al op diverse plaatsen in Twente in praktijk wordt gebracht.

Meer weten cijfers:

- GGD Twente: www.twentsegezondheidsverkenning.nl/dashboard
- GGD IJsselland: www.ijssellandscan.nl
- RIVM: www.volksgezondheidszorg.info/onderwerp/gezondheidsverschillen/inleiding#node-gezondheidsverschillen
- Volksgezondheid Toekomst Verkenning 2018: www.vtv2018.nl/gezondheidsverschillen
- GGD/GHOR en CBS: www.monitoregezondheid.nl

Meer weten aanpak:

Landelijk expertise centrum Pharos: www.pharos.nl/factsheets/socialeconomische-gezondheidsverschillen-seg

Bron Gezondheidsmonitor 2016

Aan deze kaarten kunnen geen rechten worden ontleend.

2020-050